

Juss-eksperter:

Kommune skal lære opp privat selskap: Omstridt kommunalt-privat samarbeid kan være ulovlig statsstøtte

OMSTRIDT: Høyre-flertallet i Bø kommune i Nordland banket gjennom en kontroversiell samarbeidsavtale med outsourcing-selskapet Zalaris. Hvis det er konkurransevridende, kan det være i strid med EØS-regelverket, ifølge flere juss-eksperter.

Foto: Hilde Jørgensen

Avtalen hvor Bø kommune lover å lære opp ansatte i outsourcing-selskapet Zalaris i kommunale lønnsystemer, kan være i strid med EØS-regler om statsstøtte, ifølge jusseksperter. – Jeg ser ikke den problemstillingen, svarer Bø-ordfører Sture Pedersen (H).

ØYSTEIN WINDSTAD | oystein.windstad@fagbladet.no

01.04.2020 10.06 | Oppdatert 01.04.2020 16.55

Høyre-flertallet i kommunestyret i Bø i Nordland vedtok i vinter å inngå en avtale med outsourcing-selskapet Zalaris. Avtalen er at kommunens ansatte skal trene Zalaris-ansatte i kommunal lønnskjøring.

«Jeg er stolt av Zalaris og at de nå jobber med å legge prosjektet for offentlig lønnskjøring til Bø.»

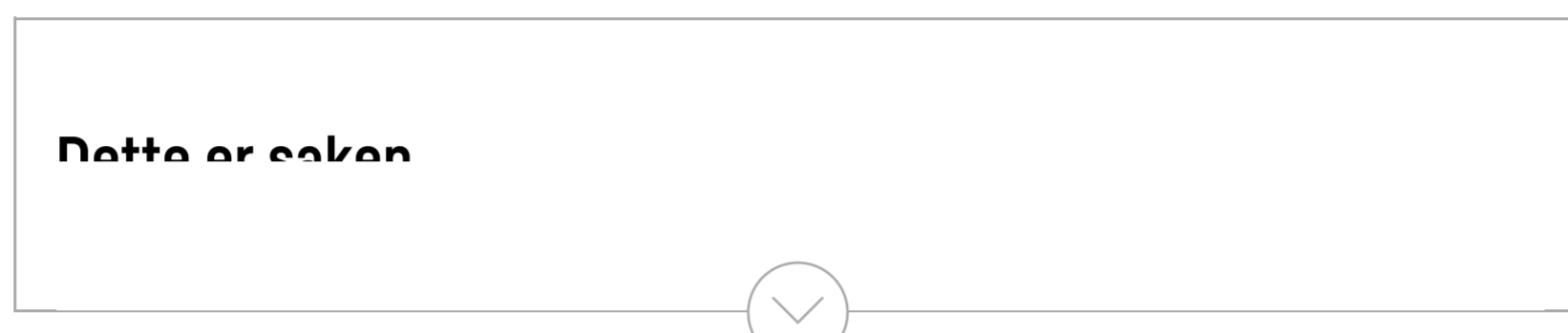
Sture Pedersen (H), ordfører i Bø

På sikt kan dette samarbeidet gjøre det enklere for Zalaris, som allerede kjører lønn for mange private virksomheter, å tilby slike tjenester til flere norske kommuner.

Avtalen har fått kritikk fra flere hold, inkludert Fagforbundet og opposisjonen i kommunestyret i Bø.

Men et annet spørsmål er om den er lovlig. Malgorzata Agnieszka Cyndecka, førsteamanuensis ved Universitetet i Bergen med doktorgrad i EØS-regler om statsstøtte, mener avtalen kan gjøre at Zalaris får økonomiske fordeler. Det kan i så fall bli en juridisk snublestein.

EØS-regelverket forbyr «støtte gitt av statsmidler i enhver form» som virker såkalt konkurransevridende. Det betyr at det kan være ulovlig hvis Zalaris får et konkurransefortrinn gjennom samarbeidet med Bø, i hvert fall hvis andre selskap ikke har hatt sjansen til å få samme tilgang til kommunen.

– I prinsippet kan kommunen ha rett når det gjelder eventuelle besparelser eller muligheten til å skape flere arbeidsplasser, men jeg lurer på hvorfor akkurat Zalaris er den foretrukne parten. Hvis tanken er å spare skattebetalernes penger, er det kanskje best å benytte seg av en anbudskonkurranse, sier Cyndecka.

Om en avtale blir funnet lovstridig, kan selskapet måtte betale tilbake et beløp tilsvarende det overvåkningsorganet ESA mener de har fått i statsstøtte.

Zalaris: –Vi gjør jobben opp til 30 prosent billigere

Usikre advokater

Bø kommune skal ikke kjøpe tjenester av Zalaris. Tvert imot skal kommunen låne ut to lønnskontoansatte til Zalaris, for å hjelpe selskapet med innsikt i kommunens rutiner.

Advokatene til kommuneorganisasjonen KS, som har analysert avtalen for Bø kommune, mener dette er i tråd med anbudslovene og innenfor arbeidsgivers styringsrett.

KS-advokatene har ikke utredet om dette kan være lovstridig statsstøtte, men stiller spørsmål om det kan være det.

Kristian Strømsnes, spesialist på offentlige anskaffelser ved juridisk fakultet ved UiB, har lest avtalen og KS-advokatenes utredning. Han mener avtalen kan være EØS-stridig.

«Det spesielle her er at en kommune bidrar til å gjøre Zalaris i stand til å konkurrere om lønnskjøring for det offentlige i fremtiden. Kommunen skaper med andre ord en konkurrent for de firmaene som allerede kan tilby denne tjenesten. Det er kanskje ikke fullt så enkelt å utligne denne konkurransefordelen bare ved å gi mer informasjon og tid. På den andre siden ser det mest ut som advokatene (KS-advokatene red.ann) bare opplyser om at dette kan være noe å være oppmerksom på seinere, og ikke vurderer det særlig inngående nå.»

Høyre på stortinget: –Avtalen med Zalaris viktig for lokalt næringsliv

Sikker ordfører

Sture Pedersen (H), ordfører i Bø kommune, mener avtalen ikke er statsstøtte, ikke burde på anbud, og heller ikke at det er snakk om privatisering. Han mener KS' juridiske vurdering gir ham ryggdekning for konklusjonen.

– Jeg vil understreke at dette ikke er et anbud eller privatisering. Det er en samarbeidsavtale. Vi prøver å sette samarbeidsavtalen ut i livet. Alternativet er at denne blir satt ut i livet en helt annen plass i landet, sier ordfører Pedersen til Fagbladet.

Han viser også til at Bø kommune etter planen skal få minst 12 arbeidsplasser som følge av samarbeidet.

Zalaris er etter det Fagbladet forstår ikke formelt forpliktet, men ifølge Pedersen skal selskapet bygge et nytt driftssenter i Bø dersom det lykkes med å overta lønnskjøringen for andre norske kommuner.

– Hva er dine tanker om statsstøtteproblematikken?

– Jeg ser ikke den problemstillingen. Dette er en samarbeidsavtale der vi skal utveksle erfaringer. Det er noe vi gjør med flere firma tiden. Vi kommer med innspill til produkter og de kommer med innspill til oss om hvordan vi kan gjøre ting enklere. Drivkraften min er arbeidsplasser. Jeg er stolt av Zalaris og at de nå jobber med å legge prosjektet for offentlig lønnskjøring til Bø, sier ordføreren.

Han legger til en oppfordring til andre ordførere rundt om i landet.

– Jeg håper vi får flere kommuner med på denne samarbeidsmodellen. Da kan vi utvikle den beste systemene for offentlig lønnskjøring i Norge. De første kundene trenger ikke å bli en kommune. Det kan bli et departement, en fylkeskommune, eksempelvis, sier Ordføreren til Fagbladet. Han viser også til at Zalaris har gått fra 14 til 65 arbeidsplasser på sitt kontor i nabokommunen Lodingen. Der driver Zalaris lønnskjøring for private selskaper.

Fagforbundet: –Avtalen kan berøre 3000 offentlige jobber

Zalaris: – Vi får ingen offentlig støtte

Siden Hans-Petter Møllerud startet Zalaris i 2000, har selskapet gått fra null til børsnotering, omsetning på nesten 800 millioner og over 800 ansatte i land som Norge, Polen, India og Storbritannia.

Møllerud ble kåret til årets norske entreprenør i 2017. Han avviser at de får noen form for statsstøtte:

«Zalaris mottar ingen form for direkte økonomisk kompensasjon eller støtte via samarbeidsavtalen med Bø kommune. Zalaris har inngått en Forsknings- og Utviklingsavtale med Bø Kommune med mål å utvikle en neste generasjons kommunal lønn- og HR løsning tilsvarende som Zalaris tilbyr i det private markedet. Dette er en løsning som kan selges som en tjeneste brukt av kommunenes egne lønnsavdeling eller som en tjeneste hos Zalaris», skriver han i en e-post til Fagbladet.

Hans-Petter Møllerud.

Foto: Erik Halberg Johnsen

Møllerud viser også til at kommunen ikke skal betale penger til Zalaris:

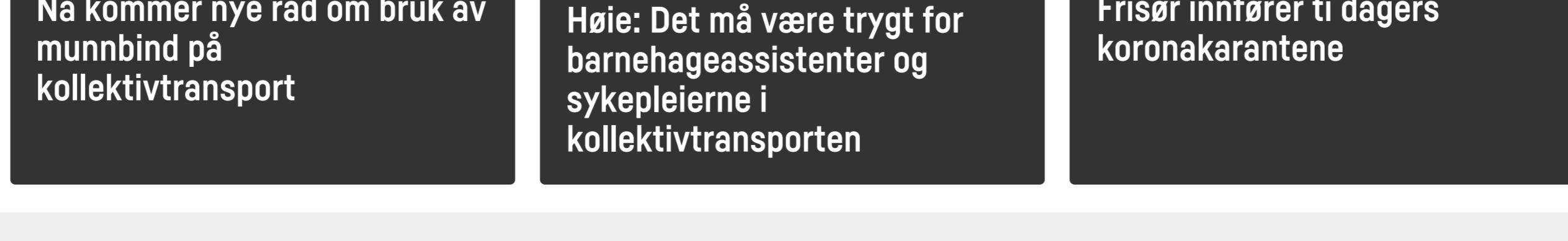
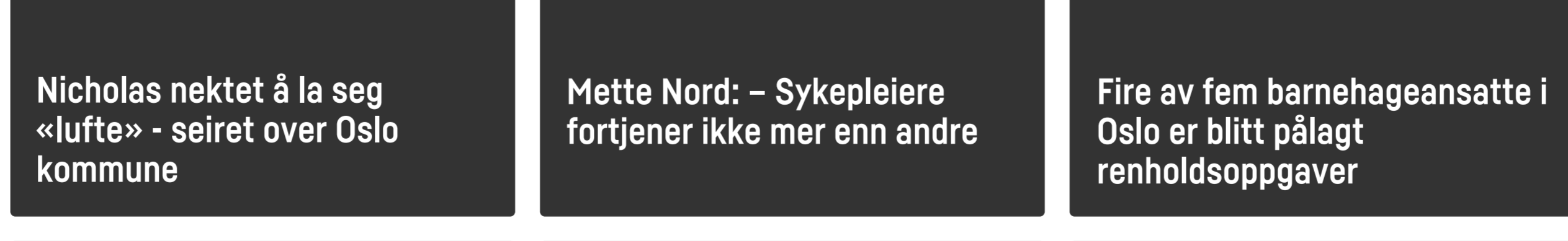
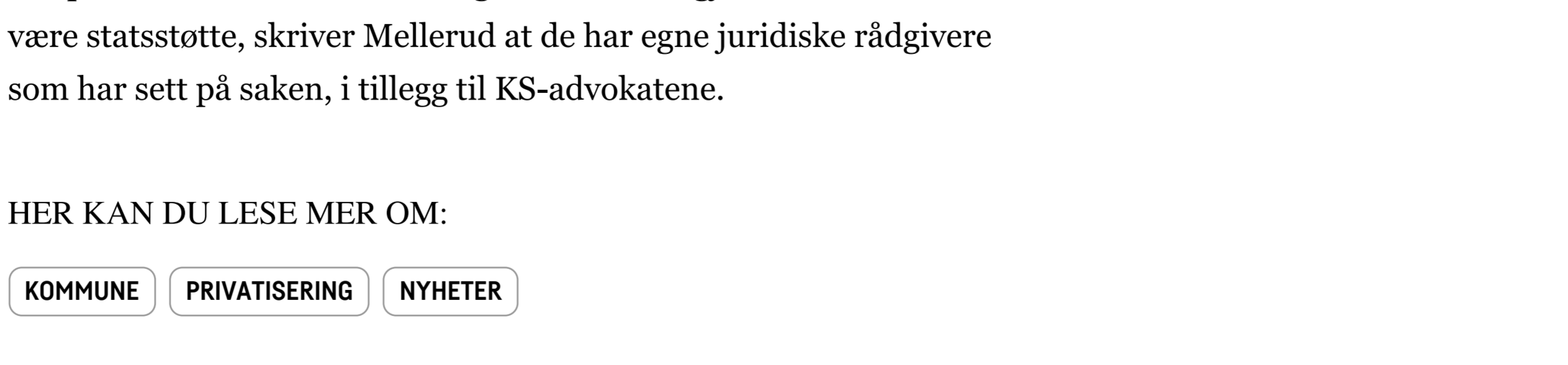
«Avtalen med Bø forutsetter i hovedsak at partene dekker sine egne kostnader og at Bø sitt bidrag i hovedsak blir å sikre at Zalaris sine neste generasjons lønn- og HR løsning for kommunal sektor dekker de behov som en kommune har», skriver Møllerud.

På spørsmål om hvilke vurderinger Zalaris har gjort om avtalen kan være statsstøtte, skriver Møllerud at de har egne juridiske rådgivere som har sett på saken, i tillegg til KS-advokatene.

HER KAN DU LESE MER OM:

KOMMUNE PRIVATISERING NYHETER

MEST LEST:

Ansvarlig redaktør: **Eva Ler Nilsen**
Redaksjonssjef: **Michael Brøndbo**
Nettredaktør: **Knut A. Nygaard**
Utviklingsredaktør: **Vidar Eriksen**

Utgiver: **Fagforbundet**
Kontakt redaksjonen: **tips@fagbladet.no**
Telefon: **23 06 40 00**
Annonser: **Salgsfabrikken**
Sosiale medier: **Facebook · Twitter**
RSS: **RSS-feed**

Besøksadresse: **Keyzers gate 15 4. etasje), Oslo**
Postadresse: **Postboks 7003, St. Olavs plass, 0130 Oslo**